

Храм-паметникът „Св. Александър Невски“

Символът на София, построен в памет на Освобождението

Снимка: Позлатените куполи и камбанарията на храм-паметника „Св. Александър Невски“ в София. Автор: Plamen Agov (user:MrPanyGoff), CC BY-SA 4.0 (Wikimedia Commons).

ИСТОРИЯ НАКРАТКО

Идеята е гласувана през 1879 г. от Учредителното народно събрание във Велико Търново, а година по-късно строежът е преместен в новата столица. Основният камък е положен на 19 февруари 1882 г. Главен архитект става проф. Александър Померанцев, с договор от 30 април 1904 г.

Сградата е по същество завършена през 1912 г., а камбаните бият за пръв път на 13 март 1913 г., при превземането на Одрин. Освещаването е през септември 1924 г. и трае три дни, защото храмът има три олтара. Днес той е патриаршеска катедрала на Българската православна църква.

ЗНАЕТЕ ЛИ? Най-тежката от 12-те камбани, излети в Москва, тежи 11 758 kg и е с диаметър 2,7 м.

КАКВО ДА ВИДИТЕ

- 1 Силуетът.** Позлатените куполи, бялата каменна фасада и камбанарията над главния вход; най-високата точка е на 50,52 м.
- 2 Вътрешността.** Италиански мрамор, колони от бразилски онукс, капители от алабастър и балдахин с мозайки над централния олтар.
- 3 Иконостасите.** Централният е с икони на Виктор Васнецов и други руски автори, северният с икони на Иван (Ян) Мърквичка.
- 4 Входните врати.** От славонски гъб.
- 5 Кriptата.** Музеят за християнско изкуство на Националната галерия под храма: икони, стенописи, ръкописи и утвар от IV до XIX век.

ЗАЩО „ЗАД МАКЕТА“ Много български забележителности са познати и като умалени макети. Този лист е за истинската: какво да видите на място, как да стигнете и какво да проверите, преди да тръгнете. Цялата статия: minibulgaria.bg/portfolio-item/hram-pametnik-sveti-aleksandur-nevski/

КАК ДА СТИГНЕТЕ

Храмът е на едноименния площад в центъра на София. Най-близките метростанции са „Софийски университет“ и „Сердика“; от центъра се стига пеша за минути.

МАРШРУТ Пеша по храмовете в центъра за половин ден: „Св. Александър Невски“ → базиликата „Света София“ (около 250 м) → статуята „Св. София“.

РАБОТНО ВРЕМЕ И БИЛЕТИ

Катедралата	Всеки ден 7:00–19:00 ^[2]
Богослужения	Делник: утринна служба 8:00 и вечерня 17:00; неделя: св. Литургия от 9:30. ^[2]
Криптата	Вторник – неделя 10:00–18:00 (касата до 17:30); затворена в понеделник и на официалните празници. ^[3]
Катедралата	Такса за вход не е публикувана. ^[2]
Криптата	10 €; пенсионери, над 65 г. и студенти 4 €; всеки четвъртък 2 €; под 18 г. безплатно ^[3]
Беседа в Криптата	40 €, с предварителна заявка ^[3]

Цените на Криптата са по сайта на Националната галерия към 27.10.2026 г.

ΗΑΟΚΟΛΟ

Базилката „Света София“

Църквата от VI век, дала името на града, с некропо-
ла на Сердика под нея.

Гробът на Иван Вазов и паметникът на Незнайния воин
Зад и до базиликата „Света София“.

Статуята „Св. София“

Символът на града от 2000 г., на около четвърт час пеша.

БЕЛЕЖКИ ОТ ПОСЕЩЕНИЕТО

ПРОВЕРЕТЕ, ПРЕДИ ДА ТРЪГНЕТЕ

- ☐ Часовете на богослуженията: по време на служба се влиза тихо
- ☐ Почивния ден и часовете на Кримтата
- ☐ Облекло, подходящо за храм
- ☐ Дали снимането вътре е разрешено

ИЗТОЧНИЦИ

[1] Храм-паметник „Св. Александър Невски“. История — cathedral.bg/bg/istoriya

[2] Храм-паметник „Св. Александър Невски“: Посещение — cathedral.bg/bg/poseshenie

[3] Национална галерия: Музей за християнско изкуство (Кринтата) — nationalgallery.bg/visiting/museum-of-christia...

[4] Министерство на туризма: Memorial Temple St. Alexander Nevski — visitbulgaria.com/memorial-temple-st-alexander...

Текст: Редкацията на Мени България, по официалните източници по-горе и по статията на minibulgaria.bg/portfolio-item/hram-pametnik-sveti-aleksandur-nevski/. Работното време и цените се променят: проверете ги преди посещението. Можете свободно да отпечатавате и споделяте този пътеводител.